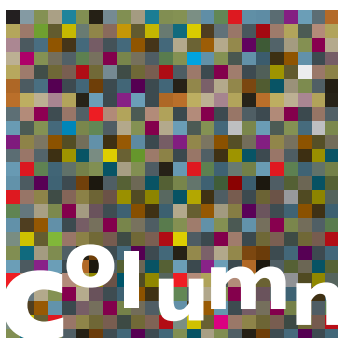

Verbranden is hoogmoedig, begraven vernederend

ANJA KRABBen

In 2004 liet Jomanda – kent u haar nog, de vrouw met bijzondere gaven in blauwe Maria-jurk – op originele wijze weten dat begraven beter is dan cremeren. Voor de overledene welteverstaan. *De Telegraaf* maakte er uitgebreid melding van: 'Jomanda zegt dat cremeren pijn doet. Het medium wist te vertellen: "Ondergronds opgevreten worden door wormen voel je niet, want

dat gaat langzaam. Maar cremeren doet pijn en niet zo maar een beetje. Het komt omdat het onzichtbare koord dat tussen het lichaam en de ziel loopt dan snel afbrandt. Een verschrikkelijk proces.'"

Ik betwijfel dat het crematiecijfer daardoor tijdelijk is teruggelopen in 2004. Te vrezen is dat de hardnekkige mythe 'cremeren is goedkoop en begraven véél duurder' meer effect heeft op de cijfers.

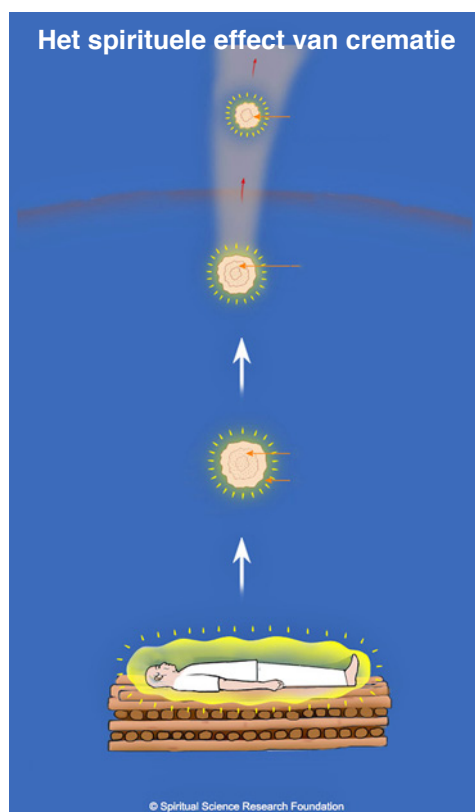
Cremeren en geloof gaan niet goed samen, hoewel de redenen daarvan niet altijd van spirituele aard zijn. 'Verbranden is een actieve daad die hoogmoedig is, want begraven en verrotten vindt men vernederend,' schrijft ene Memmem op het Refoweb (een christelijke online jongerencommunity). Cisca reageert door te zeggen dat cremeren voor haar vooral 'een teken van ongelof' is. Want: 'Het is een actieve daad van vernietiging van het lichaam. Er spreekt iets definitiefs uit: nl. dood is dood.'

In gemeentes en streken waar het gereformeerde en hervormde geloof volop aanwezig is, vind je nog begrafenisondernemers (i.p.v. uitvaartondernemers) die uit overtuiging géén crematies doen. Zo schrijft er een op haar website: 'Gezien de christelijke identiteit van de onderneming is er heel bewust voor gekozen om alleen begrafenissen te verzorgen. Dit vindt zijn oorsprong in de Bijbel.' Dit betekent niet dat mensen van andere religies of ongelovigen niet welkom zijn bij haar, maar alleen wanneer zij begraven willen worden.

Ook joden en moslims kiezen voor begraven, en eeuwige grafrust is daarbij gewenst of zelfs voorgeschreven. Soms

gaat de gelovige afkeer voor cremeren echter erg ver. 'Verbranden is een daad van disrespect en schande. De Islam verbiedt het ons om te stappen, lopen of te zitten op het graf van een overledene. Hoe kunnen wij hem dan verbranden?' (Sheikh Mohammed Saalih al-Moenaddjid op www.al-yaqeen.com.) 'Tamza_Tirelli' op maroc.nl zoekt het meer in dezelfde hoek als van Jomanda, als hij de crematie beschrijft van de moeder van een vriend van hem: 'moge haar ziel rusten. [...] Ik weet nog dat ik er een heel naar gevoel aan over had, vooral omdat ik als moslim de overtuiging heb dat een lichaam van een dode nog heel gevoelig is. Je moet niet voor niets supervoorzichtig het lichaam van een dode wassen.'

Geloof kan houvast bieden, maar diezelfde houvast (in de vorm van regels en dogma's) leidt niet zelden tot verscheurde twijfel en verdriet bij ongelovigen én gelovigen: 'SPOED, heb een vraag mag een moslim een christelijk begrafenis bijwonen? Alleen de begrafenis, niet de kerkdienst. Mijn beste vriendin is gestorven en het doet mij heel erg veel verdriet. Ze was een persoon met een goed hart.' (Een vraag van een moslima op Facebook.) Ga!, zou ik haar willen toeroepen. Volg je hart, niet je imam.

Niet alle gelovigen hebben een voorkeur voor begraven. Boeddhisten kiezen bijna altijd voor crematie, omdat de 'ziel' het lichaam dan goed kan verlaten. De afbeelding komt van: www.spiritualresearchfoundation.org/nl/uitvaart-vs-crematie

Dogma's leiden niet zelden helaas ook tot onverdraagzaamheid, zoals een verbod op het bijwonen van uitvaarten van ongelovigen, maakt niet uit of het een crematie of een begrafenis is: 'Het is niet toegestaan voor een moslim om de begrafenis van een ongelovige bij te wonen, ook al is het een naaste familieverbod. Omdat het bijwonen van een begrafenis een recht is van een reeds overleden moslim op zijn moslimbroeder. Het is een soort van respect, eer en loyaliteit, die niet aan de orde is wanneer een ongelovige overlijdt.' (Bron: www.al-islam.com.) Een ziektebezoek daarentegen kan weer wel 'erg nuttig zijn' 'aangezien het mogelijk is om bij desbetreffende persoon interesse over de islam op te wekken.'

Achter het huidige begraafcijfer gaan voor een groot deel gelovigen schuil. Zal dit in de toekomst alleen maar meer worden en leiden tot een soort tweedeling: geloven = begraven en niet-geloven = cremeren? Willen we dat de begraafplaatsen een afspiegeling zijn van de maatschappij, dan is dat geen goed nieuws.